

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

വിഭീഷണേന ശ്രീരാമം പ്രതി രാവണേന വിഹിതായാ
ലങ്കാരക്ഷാവ്യവസ്ഥായാ വർണനം ശ്രീരാമേണ ലങ്കായാ
ദ്വാരേഷ്യാക്രമണായ വാനരസേനാപതീനാം നിയുക്തിഃ

നരവാനരരാജാനൗ

സ തു വായുസുതഃ കപിഃ |

ജാംബവാനുക്ഷരാജശ്ച

രാക്ഷസശ്ച വിഭീഷണഃ ||6.37.1 ||

അംഗദോ വാലിപുത്രശ്ച

സൗമിത്രിഃ ശരഭഃ കപിഃ |

സുഷേണഃ സഹദായാദോ

മൈന്ദോ ദ്വിവിദ ഏവ ച ||6.37.2 ||

ഗജോ ഗവാക്ഷഃ കുമുദോ

നലോഥ പനസസ്തഥാ |

അമിത്രവിഷയം പ്രാപ്താഃ

സമവേതാഃ സമർഥയൻ ||6.37.3 ||

ഇയം സാ ലക്ഷ്യതേ ലങ്കാ

പുരി രാവണപാലിതാ |

സാസുരോരഗഗന്ധർവൈ -
 രമരൈരപി ദുർജയാ || 6.37.4 ||

കാർയസിദ്ധിം പുരസ്കൃത്യ
 മന്ത്രയധ്യം വിനിർണയേ |
 നിത്യം സന്നിഹിതോ യത്ര
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ || 6.37.5 ||

അഥ തേഷു ബ്രുവാനേഷു
 രാവണാവരജോബ്രവീത് |
 വാക്യമഗ്രാമ്യപദവത്
 പുഷ്കലാർഥം വിഭീഷണഃ || 6.37.6 ||

അനലഃ പനസശ്ചൈവ
 സമ്പാതിഃ പ്രമതിസ്തഥാ |
 ഗത്യാ ലങ്കാം മമാമാത്യാഃ
 പുരീം പുനരിഹാഗതാഃ || 6.37.7 ||

ഭൂത്യാ ശകുനയഃ സർവേ
 പ്രവിഷ്യാശ്ച രിപോർബലം |
 വിധാനം വിഹിതം യച്ച
 തദ് ദൃഷ്ട്യാ സമുപസ്ഥിതാഃ || 6.37.8 ||

സംവിധാനം യഥാഹുന്തേ
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 രാമ തദ് ബ്രുവതഃ സർവം
 യാമാതമ്യേന മേ ശൃണു || 6.37.9 ||

പൂർവം പ്രഹന്തഃ സബലോ
 ദ്വാരമാസാദ്യ തിഷ്ഠതി |

ദക്ഷിണം ച മഹാവീര്യൗ
മഹാപാർശ്വമഹോദരൗ || 6.37.10 ||

ഇന്ദ്രജിത് പശ്ചിമം ദ്വാരം
രാക്ഷസൈർബഹുഭിർവൃതഃ |
പട്ടിശാസിധനുഷ്ടഭിഃ
ശൂലമുദ്ഗരപാണിഭിഃ || 6.37.11 ||

നാനാപ്രഹരണൈഃ ശൂരൈ -
രാവൃതോ രാവണാത്മജഃ |
രാക്ഷസാനാം സഹസ്രേണു
ബഹുഭിഃ ശസ്ത്രപാണിഭിഃ || 6.37.12 ||

യുക്തഃ പരമസംവിഗ്നോ
രാക്ഷസൈഃ സഹ മന്ത്രവിത് |
ഉത്തരം നഗരദ്വാരം
രാവണഃ സ്വയമാസ്ഥിതഃ || 6.37.13 ||

വിരുപാക്ഷസ്തു മഹതാ
ശൂലഖഡ്ഗധനുഷ്ഠതാ |
ബലേന രാക്ഷസൈഃ സാർധം
മധ്യമം ഗുൽമമാശ്രിതഃ || 6.37.14 ||

ഏതാനേവം വിധാൻ ഗുൽമാൻ
ലങ്കായാം സമുദീക്ഷ്യ തേ |
മാമകാ മന്ത്രിണഃ സർവേ
ശീഘ്രം പുനരിഹാഗതാഃ || 6.37.15 ||

ഗജാനാം ദശസാഹസ്രം
രഥാനാമയുതം തഥാ |

ഹയാനാമയുതേ ദേവ ച
സാഗ്രകോടിശ്ച രക്ഷസാം ||6.37.16 ||

വിക്രാന്താ ബലവന്തശ്ച
സംയുഗേഷ്യാതതായിനഃ |
ഇഷ്ടാ രാക്ഷസരാജസ്യ
നിത്യമേതേ നിശാചരാഃ ||6.37.17 ||

ഏകൈകസ്യാത്ര യുദ്ധാർഥേ
രാക്ഷസസ്യ വിശാമ്പതേ |
പരീവാരഃ സഹസ്രാണാം
സഹസ്രമുപതിഷ്ഠതേ ||6.37.18 ||

ഏതാം പ്രവൃത്തിം ലങ്കായാം
മന്ത്രിപ്രോക്താം വിദീഷണഃ |
ഏവമുക്ത്യാ മഹാബാഹു
രാക്ഷസാംസ്താനദർശയത് ||6.37.19 ||

ലങ്കായാം സചിവൈഃ സർവം
രാമായ പ്രത്യവേദയത് |
രാമം കമലപത്രാക്ഷ -
മിദമുത്തരമബ്രവീത് ||6.37.20 ||

രാവണാവരജഃ ശ്രീമാൻ
രാമപ്രിയചികീർഷയാ |
കുബേരം തു യദാ രാമ
രാവണഃ പ്രതിയുദ്ധ്യതി ||6.37.21 ||

ഷഷ്ടിഃ ശതസഹസ്രാണി
തദാ നിർയാന്തി രാക്ഷസാഃ |

പരാക്രമേണ വീര്യേണ
 തേജസാ സത്തൃഗൗരവാത് |
 സദ്യശാ ഹൃത്ര ദർപണ
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ || 6.37.22 ||

അത്ര മന്യൂർന കർതവ്യഃ
 കോപയേ ത്യാം ന ഭീഷയേ |
 സമർഥോ ഹ്യസി വീര്യേണ
 സുരാണാമപി നിഗ്രഹേ || 6.37.23 ||

തദ്ഭവാംശ്ചതുരംഗേണ
 ബലേന മഹതാ വൃതം |
 വ്യൂഹ്യേദം വാനരാണീകം
 നിർമഥിഷ്യസി രാവണം || 6.37.24 ||

രാവണാവരജ്ജേ വാക്യ -
 മേവം ബ്രൂവതി രാഘവഃ |
 ശത്രുണാം പ്രതിഘാതാർഥ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 6.37.25 ||

പൂർവദ്വാരം തു ലങ്കായാ
 നീലോ വാനരപുംഗവഃ |
 പ്രഹസ്തം പ്രതിയോദ്ധാ സ്യാദ്
 വാനരൈർബഹുഭീർവൃതഃ || 6.37.26 ||

അംഗദോ വാലിപുത്രസ്തു
 ബലേന മഹതാ വൃതഃ |
 ദക്ഷിണേ ബാധതാം ദ്വാരേ
 മഹാപാർശ്വമഹോദരൗ || 6.37.27 ||

ഹനുമാൻ പശ്ചിമദ്വാരം
 നിഷ്ഠിഡ്യ പവനാത്മജഃ |
 പ്രവിശത്യപ്രമേയാത്മാ
 ബഹുഭിഃ കപിഭിർവൃതഃ || 6.37.28 ||

ദൈത്യദാനവസംഘാനാ -
 മൃഷീണാം ച മഹാത്മനാം |
 വിപ്രകാരപ്രിയഃ ക്ഷുദ്രോ
 വരദാനബലാൻവിതഃ || 6.37.29 ||

പരിക്രമതി യഃ സർവാ -
 ള്ലോകാൻ സന്താപയൻ പ്രജാഃ |
 തസ്യാഹം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 സ്വയമേവ വധേ ധൃതഃ || 6.37.30 ||

ഉത്തരം നഗരദ്വാര -
 മഹം സൗമിത്രിണാ സഹ |
 നിപീഡ്യാഭിപ്രവേക്ഷ്യാമി
 സബലോ യത്ര രാവണഃ || 6.37.31 ||

വാനരേന്ദ്രശ്ച ബലവാ -
 ന്യക്ഷരാജശ്ച വീര്യവാൻ |
 രാക്ഷസേന്ദ്രാനുജശ്ചൈവ
 ഗുൽമേ ഭവതു മധ്യമേ || 6.37.32 ||

ന ചൈവ മാനുഷം രൂപം
 കാർയം ഹരിഭിരാഹവേ |
 ഏഷാ ഭവതു നഃ സംജ്ഞാ
 യുദ്ധ്യന്തിൻ വാനരേ ബലേ || 6.37.33 ||

വാനരാ ഏവ നശ്ചിഹ്നം
 സ്വജന്യേന്ദ്രിൻ ഭവിഷ്യതി |
 വയം തു മാനുഷേണൈവ
 സപ്ത യോത്ത്യാമഹേ പരാൻ || 6.37.34 ||

അഹമേവ സഹ ഭ്രാത്രോ
 ലക്ഷ്മണേന മഹൗജസാ |
 ആത്മനാ പഞ്ചമശ്ചായം
 സഖാ മമ വിഭീഷണം || 6.37.35 ||

സ രാമഃ കൃത്യസിദ്ധ്യർഥ -
 മേവമുക്ത്യാ വിഭീഷണം |
 സുവേലാരോഹണേ ബുദ്ധിം
 ചകാര മതിമാൻ പ്രഭുഃ |
 രമണീയതരം ദൃഷ്ട്വാ
 സുവേലസ്യ ഗിരേന്യസം || 6.37.36 ||

തതസ്തു രാമോ മഹതാ ബലേന
 പ്രച്ഛാദ്യ സർവാം പൃഥിവിം മഹാത്മാ |
 പ്രഹൃഷ്ടരുപോദ്ഭിജ്ജഗാമ ലങ്കാം
 കൃത്യാ മതിം സോദ്ഭിവിവധേ മഹാത്മാ || 6.37.37 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||